

**Informacja w sprawie ustawy z dnia 4 września 2026 r. o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze oraz ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej.**

Ustawa z dnia 4 września 2026 r. o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze wprowadza zmiany w ustawie z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1564, z 2025 r. poz. 1172 oraz z 2026 r. poz. 370 i 846), które mają na celu usprawnienie funkcjonowania organów samorządu zawodowego adwokatów.

Ustawa dokonuje zmian ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze poprzez:

- Wprowadzenie regulacji dotyczących źródeł finansowania samorządu adwokackiego.
- Poszerzenie katalogu zadań samorządu adwokackiego m. in. o podejmowanie działań na rzecz ochrony zawodu adwokata i występowanie w ochronie godności zawodu oraz indywidualnych i zbiorowych interesów adwokatów, a także współdziałanie z organami administracji publicznej i organizacjami pozarządowymi w sprawach dotyczących ochrony praw i wolności obywatelskich oraz wizerunku adwokatury.
- Doprecyzowanie definicji świadczenia pomocy prawnej.
- Doprecyzowanie regulacji dotyczących przetwarzania i ochrony danych osobowych w związku z działalnością organów samorządu adwokackiego.
- Wprowadzenie dla adwokatów ochrony przysługującej funkcjonariuszom publicznym, podczas wykonywania czynności zawodowych lub w związku z ich wykonywaniem.
- Wprowadzenie ustawowego określenia godła adwokatury i stroju urzędowego adwokatów.
- Przyznanie samorządowi adwokackiemu uprawnień organizacji pozarządowej w rozumieniu Kodeksu postępowania cywilnego oraz organizacji społecznej w rozumieniu Kodeksu postępowania karnego oraz ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.
- Uszczegółowienie zasad podejmowania przez okręgową radę adwokacką uchwał o niezdolności adwokata do wykonywania zawodu – odejście od dotychczasowej zasady orzekania wyłącznie o trwałej niezdolności do wykonywania zawodu, wprowadzenie terminu zakończenia postępowania, wprowadzenie możliwości tymczasowego zawieszenia adwokata w wykonywaniu czynności zawodowych w związku z wszczęciem postępowania o niezdolności oraz przyjęcie, że adwokat może zwrócić się o uchylenie lub zmianę uchwały w razie zmiany okoliczności.

- Rozszerzenie ograniczenia możliwości sprawowania funkcji przez dwie kadencje również na organy funkcyjne w zakresie postępowania dyscyplinarnego i w komisjach rewizyjnych.

- Rozszerzenie zasady, że aplikant radcowski może zastępować adwokata na takich samych zasadach jak aplikant adwokacki.

- Doprecyzowanie trybu obradowania organów samorządu adwokackiego, w tym wprowadzenie ustawowo możliwości odbywania przez organy samorządu adwokatów posiedzeń zdalnych oraz podejmowania przez nie uchwał w tym trybie lub w trybie obiegowym.

- Doprecyzowanie zasad zawieszania w czynnościach zawodowych adwokata z powodu zaległości w płatnościach składek członkowskich lub składki na ubezpieczenie obowiązkowe.

- Przyznanie Naczelnej Radzie Adwokackiej kompetencji ustalania wysokości zryczałtowanej opłaty za czynności okręgowych rad adwokackich związanych z dokonaniem wpisu na listę adwokatów i aplikantów adwokackich oraz zawierania generalnych umów ubezpieczenia adwokatów od odpowiedzialności cywilnej i ustalania zasad rozliczania składek z tego tytułu.

- Uszczegółowienie zasad prowadzenia przez okręgowe rady adwokackie list adwokatów i aplikantów adwokackich oraz wprowadzenie zasady prowadzenia przez Naczelną Radę Adwokacką Krajowego Rejestru Adwokatów i Aplikantów Adwokackich.

- Uszczegółowienie zakresu dokumentacji koniecznej do dołączenia do wniosku o wpis na listę adwokatów.

- Eliminację odwołania do Ministra Sprawiedliwości w sprawie odmowy wpisu na listę adwokatów z zachowaniem prawa wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

- Rozszerzenie możliwości skreślenia adwokata z listy również w razie choćby częściowego ograniczenia zdolności do czynności prawnych oraz w razie zalegania z płatnością składki lub jej części związanej z ubezpieczeniem obowiązkowym, jak również z zapłatą rocznej składki członkowskiej  
(z równoczesną możliwością ponownego wpisu na listę adwokatów).

- Zmienienie zasad funkcjonowania komisji kwalifikacyjnych w zakresie egzaminów wstępnych na aplikację adwokacką poprzez ich powoływanie na terenie właściwości każdej okręgowej rady adwokackiej oraz ograniczenie liczby członków komisji poprzez usunięcie przedstawicieli prokuratury i przedstawicieli środowiska naukowego.

- Usunięcie instytucji upomnienia dziekańskiego jako środka dyscyplinującego.

- Rozszerzenie zakresu działania Wyższego Sądu Dyscyplinarnego jako sądu pierwszej instancji również na sprawy dotyczące członków sądów dyscyplinarnych i członków komisji rewizyjnych.

- Jednoznaczne wskazanie, że kasacja do Sądu Najwyższego przysługuje od prawomocnych orzeczeń kończących postępowanie wydanych przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny w drugiej instancji. Dodatkowo wprowadzenie zmian w zakresie wykonalności prawomocnych i kończących postępowanie orzeczeń Wyższego Sądu Dyscyplinarnego poprzez przyjęcie zasady natychmiastowej wykonalności tych orzeczeń oraz zniesienie bezwzględnej suspensywności kasacji w sprawach dyscyplinarnych adwokatów. Dodatkowo w przepisie przejściowym ustawa stanowi, iż do prawomocnych orzeczeń wydanych przed dniem wejścia w życie nowych przepisów stosuje się przepisy dotychczasowe.

- Wprowadzenie w zakresie postępowania dyscyplinarnego możliwości skierowania sprawy do postępowania mediacyjnego.

- Doprecyzowanie regulacji dotyczących możliwości tymczasowego zawieszenia adwokata w czynnościach zawodowych do czasu prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego.

- Wprowadzenie sankcji za nieuprawnione posługiwanie się tytułem zawodowym „adwokat” lub oznaczeniami „kancelaria adwokacka” oraz „kancelaria adwokatów” oraz godłem adwokatury lub strojem urzędowym adwokata – w postaci kary grzywny od 5.000 do 200 000 zł albo kary ograniczenia wolności albo obu tych kar łącznie.

Ustawa dokonuje również zmiany ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 823), poprzez dostosowanie jednej z regulacji tej ustawy do wprowadzanej zmiany ustawy – Prawo o adwokaturze (dotyczącej usunięcia instytucji upomnienia dziekańskiego jako środka dyscyplinującego).

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem regulacji dotyczących zastępstwa adwokata oraz dotyczących komisji kwalifikacyjnej, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.